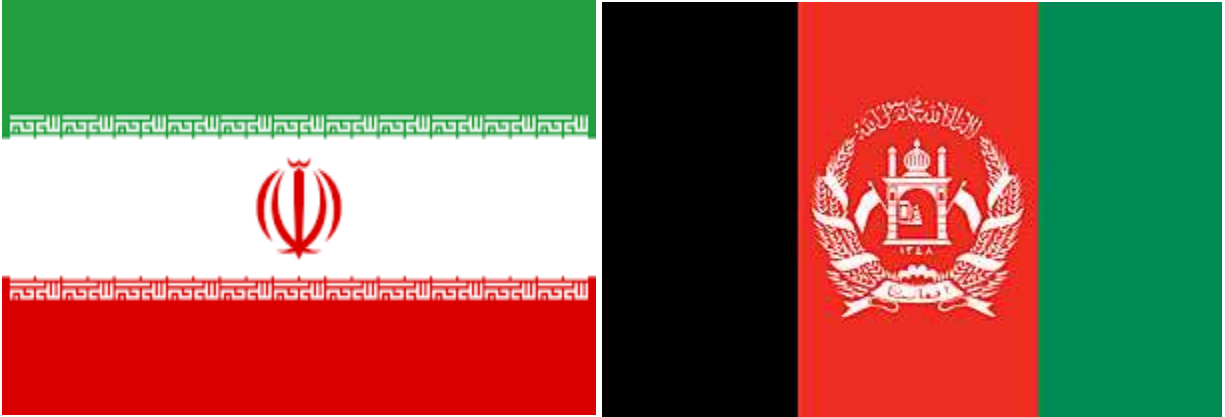

به نام خدا

گزارش سفر هیات بلند پایه اقتصادی افغانستان

در سفر یک روزه به استان کرمان

۱۹ فروردین ماه ۱۳۹۵

فهرست

شماره صفحه

عنوان

۳..... اطلاعات مختصر درباره افغانستان

۷ ..... گزارش سفر

گزارش جلسه بررسی راهکارهای توسعه همکاری های اقتصادی مشترک بین استان کرمان و کشور

۸ ..... افغانستان

اطلاعات مختصر درباره افغانستان

پایتخت: کابل

زبان رسمی: پشتو (۵۲٪)، دری (فارسی؛ ۳۰٪)، هر دو رسمی است

نوع حکومت: جمهوری

واحد پول: افغانی

مذهب: اسلام سنی (۷۴٪)، شیعه (۲۵٪)

جمعیت: ۳۲ میلیون نفر تا سال ۲۰۱۴

جغرافیای کشور افغانستان: نواحی کوهستانی مرکزی که هندوکش بر آن مشرف است، بیش از ۳/۴ کشور را در بر دارد و دارای چندین قله با بیش از ۶۴۰۰ متر ارتفاع است. در شمال این کوهها جلگه‌هایی هست که منطقه کشاورزی و دامداری مهمی به حساب می‌آید، جنوب غربی کشور کویری و نیمه کویری است.

آب و هوا: ناحیه کوهستانی مرکزی زمستانهای (بلندترین قله: نشا، ۷۴۹۹ متر) بسیار سرد و تابستانهای کوتاه و خشکی دارد، در حالی که نواحی کویری زمستانی سرد و تابستانی داغ دارد. به غیر از برخی مناطق کوهستانی آب و هوا خشک است.

شهرهای مهم: قندهار، هرات، مزار شریف، قندوز، چاریکار

مساحت: ۶۴۷،۵۰۰ کیلومتر مربع

مختصات جغرافیایی: ۳۳ درجه شمالی و ۶۵ درجه شرقی

حکومت: در قانون اساسی تشکیل مجمع ملی با دو مجلس که با رأی تمام افراد بالغ انتخاب می‌شود، پیش بینی شده است. لویه جرگه (هیأت عالی حکومتی) متشکل از مجمع ملی و کابینه و نمایندگان محلی، قضایی و طوایف. لویه جرگه رئیس جمهور انتخاب می‌کند، رئیس جمهور نخست وزیر را انتصاب می‌کند و وی را نیز شورای وزیران را انتصاب می‌کند. در سال ۱۹۹۹ دولت موقتی تشکیل شد. گروه‌بندی‌های مختلف سیاسی ولی در حال حاضر احزاب سیاسی درون چارچوب قابل تشخیصی فعالیت افعال هستند، نمی‌کنند.

عضویت: سازمان ملل متحد

اقتصاد: کشاورزان و گله داران بیش از ۶۰٪ نیروی کار را تشکیل می‌دهند. بیشتر زمین قابل استفاده مرتفع است و عمدتاً گوسفند در آن پرورش می‌دهند ولی غلات به ویژه گندم و ذرت از محصولات مهم زمینهای کشاورزی است. صادرات عمده شامل میوه‌های تازه و خشک، پشم و پنبه است. گاز طبیعی که در جلگه‌های شمالی یافت می‌گردد، نیز صادر می‌شود. توسعه اقتصادی را جنگ داخلی متوقف کرده است و بیشتر زیر بنای کشور لطمه دیده است.

تولیدات در افغانستان: افغانستان تقریباً تولیدات صنعتی خیلی کم دارد و بیش از ۹۵ درصد نیازهایش را از خارج تأمین می‌کند، خصوصاً از همسایگان، کالا‌های ارزان قیمت چینی (البته با کیفیت پایین) بازارهای افغانستان را پر کرده است و مردم به دلیل ارزانی، ترجیح می‌دهند کالای چینی خریداری کنند. اجناس ساخت پاکستان، ایران و ترکیه (بیشتر پوشاک) نیز فراوان است.

نرخ رشد اقتصادی:

- در سال ۸۵: ۰.۸٪

- در سال ۸۶: ۱.۱۲٪

- در سال ۸۷: ۱.۱۵٪

توسعه تجاری و اقتصادی افغانستان: توسعه واقعی روابط تجاری رسمی افغانها با کشورهای همسایه و دیگر ممالک، در سال ۲۰۰۴-۲۰۰۳ اتفاق افتاده در حال حاضر این کشور در مقایسه با تمام کشورهای منطقه، پایین ترین نرخ تعرفه تجاری را داراست.

آمریکا، اتحادیه اروپا، ژاپن و هند در سال ۲۰۰۳ میلادی قرارداد امتیازات تعرفه‌های ترجیحی تجاری را با افغانستان منعقد نمودند، علاوه بر این دولت ۲ معاهده سه جانبه حمل و نقل و تجارت (افغانستان، ایران و هند) و (افغانستان، ایران و تاجیکستان) و ۴ موافقتنامه تجاری و ترانزیتی با ایران، هند، ترکمنستان و ازبکستان منعقد نموده است.

پاکستان بزرگترین شریک تجاری افغانستان است، اگرچه تجارت قانونی بوسیله قاچاق خرنده (صادرات مجدد کالا به پاکستان) و موانع تجاری علیه کالاها و کامیونهای افغان با مشکلات مواجه شده است، اما اخیراً دو دولت موافقت خود را در زمینه کاهش تعرفه‌ها بر محصولات افغانستان و پیگیری موضوع کاهش صادرات مجدد، اعلام نموده

تجارت با سایر همسایگان شامل ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان و چین علیرغم مذاکرات و رایزنی‌هایی که در مورد موانع تجاری برگزار می‌کنند، به آرامی رو به گسترش است. با توسعه سیستم ترجیحی معافیت‌های مالیاتی

در ژانویه ۲۰۰۳ و توسعه و سرمایه گذاری بخش خصوصی افغان، انتظار می رود تجارت بین آمریکا و افغانستان در سالهای آتی به رشد خود ادامه دهد.

تعاملات تجاری با افغانستان: اتخاذ تصمیم تعاملات تجاری با افغانستان در دولت افغانستان، آهسته و دیوانسالار می باشد. با در نظر گرفتن وضعیت امنیتی ناپایدار در برخی از نقاط کشور در صنعت بیمه نیز کمبود احساس می شود و شرکتهای حمل و نقل و سرمایه گذاران، قدرت انتخاب چندانی در این مورد ندارند.

داشتن اطلاعات قوی محلی، شناخت بازیگران حاضر، روابط آنها با دولت و اطراف و اکناف کشور توانائی آنها در انجام معاملات تجاری، بخش مهمی از هنر توسعه تجاری در افغانستان می باشد.

کانالهای فروش و توزیع رسمی، چنانچه در کشور های غربی مرسوم است، وجود ندارد.

در افغانستان ۳ شکل تجاری مستقل به اسامی : اتاق تجارت بین المللی افغانستان، اتاق تجارت و صنایع افغانستان و اداره انکشاف صادرات در کابل و سایر مراکز استانها فعالیت دارند. (در حال حاضر اتاق فوق باهم ادغام شده اند)

وزارت تجارت افغانستان در نوامبر ۲۰۰۴ میزبان اولین نمایشگاه تجاری در کابل بود که در جریان برگزاری آن بیش از ۵۰۰ شرکت ایرانی، افغان، ترک و شرکتهایی که دفاتر آنها در دوبی مستقر می باشد، کالا ها و خدمات خود را عرضه نموده بودند. لازم به ذکر است که بیشترین شرکت کنندگان در این نمایشگاه را شرکتهای ایرانی تشکیل می دادند که اجناس متنوعی اعم از محصولات صنعتی، مصرفی و خوراکی را عرضه کرده بودند. این کالا ها با استقبال فوق العاده بازدیدکنندگان روبرو شد.

محصولات ایرانی در افغانستان به لحاظ کیفیت مرغوب، رعایت بهداشتی و بسته بندی مناسب و درج تاریخ مصرف کالا، جایگاه خاص خود را دارند و افغانها به علت زندگی در ایران به کالا های ایرانی آشنائی کامل داشته و ترجیح می دهند محصولات ایران (خصوصاً مواد غذایی) را تهیه کنند.

بازاریابی کالای ارسالی به افغانستان نیز از جمله نکات مهمی است که تجار ایرانی قبل از اقدام به صادرات باید به آن توجه نموده تا ضمن حفظ بازار از نوسانات قیمت و ضرر و زیان احتمالی جلوگیری به عمل آید.

ترکیب بخشهای اقتصادی:

کشاورزی: ۳۸٪

صنعت: ۲۴٪

خدمات: ۳۸٪

نیروی آماده به کار (۱۵ میلیون نفر)

نیروی بیکار (۵ میلیون)

بودجه عادی سال ۸۶ (۱/۰۶۲ میلیارد)

پیش بینی بودجه سال ۸۷ (۱/۳ میلیارد دلار)

بودجه عمرانی سال ۸۶ (۱/۵۴ میلیارد دلار)

بودجه عمرانی سال ۸۷ (۱/۳۸۸ میلیارد دلار)

درآمد داخلی سال ۸۶ (۵۷۳ میلیون دلار)

ترکیب بخشهای اقتصادی :

تولید ناخالص داخلی در سال ۸۶ براساس اعلام بانک جهانی (۹ میلیارد)

نرخ رشد اقتصادی در سال ۸۶ در حدود ۱۲ درصد

نرخ تورم در سال در حدود ۱۲ درصد ۸۶

درآمد سرانه در سال ۸۶ بر اساس اعلام بانک جهانی (۳۶۰ دلار)

واردات سال ۸۶ در حدود (۵/۳ میلیارد)

صادرات سال ۸۶ (۱ میلیارد)

گزارش سفر

جلسه ای دو ساعته در اتاق بازرگانی کرمان در خصوص بررسی راهکارهای توسعه همکاری مشترک اقتصادی استان کرمان با کشور افغانستان با حضور هیات بلند پایه افغانستان با ترکیب بخش های دولتی و خصوصی برگزار گردید. این هیات بلند پایه متشکل از معاون اجرایی دولت افغانستان، سفیر افغانستان در ایران، دبیر سفارت افغانستان، مشاور اقتصادی سفارت افغانستان بود که به میزبانی اتاق بازرگانی کرمان در این جلسه حضور یافتند.

در طی حضور ۲ ساعته این هیات، زمینه های توسعه فرهنگی و اقتصادی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت و همچنین مقرر گردید در خصوص حل مشکلات مهاجرین افغانی در استان با مدیریت سازمان امور اتباع خارجه بیشترین مساعدت و همکاری انجام شود.

پرسش و پاسخ های صورت گرفته در این جلسه در جهت شفاف سازی برخی از اقدامات گام موثری در جهت توسعه همکاری های دو جانبه بود که مقرر گردید پیگیری های لازم در خصوص این موارد صورت پذیرد.

گزارش جلسه بررسی راهکارهای توسعه همکاری های اقتصادی مشترک

بین استان کرمان و کشور افغانستان

۹۵/۱/۱۹

آقای طبیب زاده پس از خوش آمدگویی به هیات افغانی، گفت به دلیل مجاورت کشور افغانستان با ایران فرصت- های بسیار خوبی برای همکاری های تجاری فی مابین این دو کشور فراهم گردیده است و همچنین به دلیل پتانسیل های فراوانی که در این کشور وجود دارد می تواند این موقعیت را ایجاد نماید. استان کرمان نیز به دلیل پتانسیل های بسیار عالی در بخش مواد معدنی، صنعت، کشاورزی (خرما، پسته، محصولات گلخانه ای و...)، دانشگاه، خدمات فنی و مهندسی می تواند خدمات بسیار خوبی را ارائه دهد.

در ادامه دبیر سفارت ایران در افغانستان گفت هدف از سفر به کرمان توسعه سطح فرهنگی بین افغانستان و کرمان بوده که در کنار آن مناسبات اقتصادی نیز توسعه می یابند. اشتراکات فرهنگی، زبانی، دینی و قومی نیز می تواند کمک نماید تا از ظرفیت های اقتصادی بین دو کشور نهایت استفاده برده شود. در گذشته مهاجرت افغانه به ایران به عنوان یک تهدید محسوب می گردید اما در شرایط کنونی این مهاجرت بعنوان یک تهدید به حساب می آید.

در ادامه آقای محقق گفت تا کنون همکاری های اقتصادی بین ایران و افغانستان کم بوده است و این می تواند به عنوان یک فرصت از دست رفته بحساب آید. تا کنون بیشتر صادرات از ایران به افغانستان صورت گرفته است اما از افغانستان به ایران صادرات بسیار کم بوده است. چیزی که امروز ما را به اینجا کشانده است صدور کالاهای افغانی به کشور ایران می باشد. ما می خواهیم کالاهای افغانی به ایران صادر گردد و از طریق ایران این کالاها به سایر کشورها فرستاده شوند و بنادر ایران مانند بندر چابهار می تواند در توسعه این همکاری های دو جانبه بسیار مهم تلقی گردد. همچنین می توان یک کمیسیون مشترک بین دو کشور تشکیل داد تا در زمینه آب، امور مهاجرین، تجارت، خط آهن، کشتیرانی، مبارزه با مواد مخدر، معدن به همکاری پرداخت. ما در عرصه های مختلف فرصت سرمایه گذاری را فراهم می سازیم. منابع معدنی افغانستان دست نخورده هستند بعنوان مثال در بخش معادن گچ هنوز کاری صورت نگرفته است. با توجه به مجاورت کشور افغانستان به جاده ابریشم بعنوان کمربند اقتصادی می توان از این فرصت بهره جست. با توجه به آمار بالای حضور مهاجران افغان در ایران بهتر است کمک شود تا از نیروی کار این مهاجران به بهترین شکل ممکن استفاده شود و شرایط زندگی آنان نیز در ایران بهبود یابد و آنان بتوانند به عنوان شریک تجاری ایرانیان با آن ها مشارکت اقتصادی داشته باشند.

سپس آقای احمدنور گفت اقتصاد افغانستان یک اقتصاد باز است و به روی تمامی کشورهای جهان باز می باشد و فعالین اقتصادی ایرانی می توانند در این بازار به فعالیت پرداخته و در این کشور سرمایه گذاری نمایند. به دلیل همزبانی و مجاورت ایران با افغانستان، ایران در این بازار رقابتی از مزیت های بسیار فراوانی برخوردار می- باشد. در حال حاضر کشور افغانستان به دلیل جنگ های داخلی دچار تلاطم و تنش های فراوانی است و شاید به گونه ای مناسبات تولیدی خود را از دست داده باشد که اکنون اقتصاد افغانستان در حال بازسازی می باشد. و این ایجاب می نماید که روابط دراز مدتی بین افغانستان و ایران وجود داشته باشد تا رقبا نتوانند جایگزین گردند.

سپس آقای زیرسفی از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گفت در برخی از محله‌های کرمان جمعیت افغان-ها بیشتر از ایرانی‌ها می‌باشد به گونه‌ای که اگر وارد آن محله شوید هیچ فرد ایرانی در آنجا ملاحظه نمی‌گردد. در برخی از مجالس کرمان از جمله مجالس مذهبی تعداد افغانی‌های حاضر بیش از کرمانی‌ها می‌باشد و طبق آمار حدود ۲۰۰ الی ۳۰۰ هزار افغان در استان کرمان ساکن می‌باشند. در بحث مشاغل مربوط به اتباع افغانه بیشتر آنها در بخش صنفی مشغول به کار می‌باشند و بین ۱۰ تا ۱۵ درصد از فعالین بخش اصناف که ۲۱۰ هزار نفر در استان داریم افغان‌ها تشکیل می‌دهند که در تولید ناخالص داخلی سهم بسزایی را ایفا می‌نمایند. در کشور ما به دلیل موقعیت استراتژیکی که وجود دارد می‌توان هم ترانزیت را انجام داد و هم مجوزهای لازم را اخذ نمود و حتی این فرصت نیز فراهم است که صادرات مجدد از طریق ایران به سایر کشورها صورت پذیرد. یکی از کارهایی که می‌توان در جهت تسهیل روابط دو جانبه ایران و افغانستان انجام داد حذف ویزای تجاری است و یکی از مشکلات سر راه، عدم مراودات بانکی می‌باشد که این یک خلل بزرگ می‌باشد. رایزن محترم بازرگانی ایران در افغانستان آقای کریم زاده می‌باشد که می‌توان از طریق وزارتخانه با ایشان ارتباط داشت و خواسته‌های طرفین به ایشان منتقل گردیده و راه مناسبی برای حل مشکلات و معضلات جستجو نمود و انشالله با رفع تحریم‌های ظالمانه شرایط همکاری بهتری بین دو کشور فراهم گردد.

سپس برخی از حضار به بیان نکاتی پرداختند.

آقای امیرمحمدی از شرکت هفت شهر: برای شروع هر کاری بایستی به دنبال وجه مشترک باشیم. می توانیم از نیروهای افغانی در شرکت های ایرانی استفاده کنیم و به این ترتیب برای نیروهای افغانی اشتغال زایی ایجاد نمائیم. در مورد مرادات تجاری اگر ارتباطات و لابی های لازم جهت برگشت پول صورت پذیرد و ارتباط بین تجار ایرانی و افغانستان به نحو موثر و شایسته صورت پذیرد می تواند کمک شایانی به مناسبات تجاری بین دو کشور نماید.

آقای عمرانی از شرکت خوش چسب: بیشترین صادرات ما به افغانستان می باشد اما صادراتی که اکنون انجام می دهیم بصورت سنتی می باشد و زیرساخت های آن برای حمل و نقل خیلی قدیمی می باشد یعنی بایستی کالا در نقطه مرزی تخلیه گردد و کامیون های افغانی آنها را بارگیری نموده و به کابل ببرند. یکی دیگر از معضلات این است که در مرز گاهی انبار خالی برای تخلیه بار وجود ندارد. برای حل این معضل می توان به طور مستقیم از گمرک کرمان به گمرک کابل، بار را فرستاد.

آقای حیدری پور از شرکت مدیریت صادرات و تجارت بین الملل: ما نماینده ۳۰۰ شرکت در حوزه دندانپزشکی هستیم و در حوزه صادرات تجهیزات پزشکی نیز فعالیت می کنیم و این آمادگی وجود دارد که چنانچه شرکت های افغانی آمادگی همکاری مشترک در این حوزه را داشته باشند ما به آنها مشاوره و کمک نمائیم.

سپس آقای شمس الدینی از اداره امور اتباع خارجه گفت: جمعیت قابل توجهی از اتباع افغان در استان کرمان زندگی می نمایند که جمعیت آنها معادل با ۱۰ درصد جمعیت استان می باشد. اکنون لازم است که به اتباع افغانه به دید مهاجرت نگاه کنیم نه دید امنیتی. در سال ۹۵ با توجه به مصوبات شورای عالی امنیت ملی مصوبات خوبی را در سطح کشور داشتیم و دیگر چیزی به نام تبعه غیر مجاز در سطح کشور نخواهیم داشت. در صورتیکه در سطح استان مشکلاتی برای این اتباع وجود دارد. می توانند به ما مراجعه تا در اسرع وقت تمامی مشکلات آنها حل و فصل گردد. در زمان حال فقط در بخش بازرگانی مربوط به پسته تنها ۱۵ پروانه تجاری صادر گردیده است که در حال فعالیت می باشند و هیچ مشکلی نیز در زمینه تمدید پروانه آنها وجود ندارد.

در پایان این جلسه آقای دکتر رشیدی نژاد دبیر کل اتاق گفت: ایجاد میز مشترک جهت انجام فعالیت های اقتصادی، تجاری بسیار حائز اهمیت می باشد. فعالیت های مشترک گسترده ای در زمینه های انرژی، مشاوره معدنی و ساختمانی می توان انجام داد. در حال حاضر ۳ کارخانه بزرگ تولید سیمان در استان در حال فعالیت می باشند و استان کرمان یکی از قطب های تولید سیمان در کشور به شمار می آید. در زمینه فرآوری مواد معدنی، سنگ آهن، کک، مس، سنگ های ساختمانی، محصولات کشاورزی، خدمات پزشکی، صنایع برق، کابل، فولاد و اجرای پروژه های برقی موارد مشترک فراوانی وجود دارد. نکته مهم این است که بایستی وارد عمل شد و تا زمانی که در این عرصه وارد نشده ایم نمیتوان چالش ها و نقاط ضعف را شناسایی و برطرف نمود. در بحث مهاجرین نیز بایستی به گونه ای عمل کرد که نفع طرفین تامین گردد و اگر مهاجرین افغانی نیز می خواهند به کشورشان بازگردند با توجه به تجربه خوبی که در ایران دارند می توانند از آن تجارب در کشور خود استفاده نمایند.

در پایان مقرر شد:

- میز مشترک ایران و افغانستان تشکیل و مسائل اقتصادی فی مابین پیگیری و حل و فصل گردد.

منابع:

- ✓ سازمان توسعه تجارت ایران
- ✓ www.afghanestanebassy.ir
- ✓ www.dailyafghanistan.com